

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

PC basisschool De Wegwijzer

Kwaliteitsonderzoek

Datum vaststelling: 27 juni 2023

Samenvatting

De inspectie heeft op basisschool De Wegwijzer een onderzoek naar de kwaliteit van het onderwijs uitgevoerd. In de jaarlijkse prestatie- en risicoanalyse hebben wij geconstateerd dat er sprake is van mogelijke risico's, onder andere met betrekking tot de opbrengsten. We hebben dit in september 2022 besproken tijdens de kennismaking met de directie en in december 2022 met de directie en het bestuur. Op basis van een risicoanalyse in april hebben wij besloten om het onderzoek voor de zomervakantie 2023 uit te voeren.

We constateren dat de kwaliteit van het onderwijs Onvoldoende is.

Wat moet beter?

De school analyseert de (toets)informatie over de leerlingen met onvoldoende diepgang. Daardoor slaagt de school er onvoldoende in om de juiste verklaringen voor leerachterstanden te vinden en met het onderwijs en de (extra) begeleiding aan te sluiten bij de ontwikkeling van de leerlingen. Het gevolg daarvan is dat de leerresultaten achterblijven. Dit geldt met name voor rekenen en wiskunde.

De school heeft doelen vastgelegd in het schoolplan 2019-2023. Het ontbreekt echter aan een voldoende sturende uitwerking per schooljaar, waarin op basis van een heldere visie op goed onderwijs de ambities, toetsbare doelen en concrete acties zijn beschreven. Hiermee samenhangend werkt het schoolteam onvoldoende gezamenlijk en gericht aan onderwijskundige doelen. Om op dit punt stappen voorwaarts te kunnen zetten, moet de school de professionele, veilige leer- en verbetercultuur versterken.

Wat kan beter?

Er zijn significante verschillen in het pedagogisch-didactisch handelen van de leraren en daarmee samenhangend in het welbevinden van de leerlingen in de verschillende groepen. Het voeren van een open dialoog over wat er in de klas goed gaat, beter kan en beter moet, kan in dit kader worden versterkt.

Wat gaat goed?

De school haalt eindresultaten van voldoende niveau. Daarmee heeft het team een stap voorwaarts gezet ten opzichte van de voorgaande jaren.

Bestuur: Vereniging voor
Protestants-Christelijk Onderwijs Het
Mosterdzaadje

Bestuursnummer: 86464

School: Basisschool De Wegwijzer
(07ZE-C1)

Totaal aantal leerlingen: 64 (1
oktober 2022)

Verder is het team zich ervan bewust dat het reken- en wiskundeonderwijs verder moet worden ontwikkeld. Dit vormt een basis om op voort te bouwen.

Vervolg

Een jaar na het vaststellen van dit rapport komen wij opnieuw de onderwijskwaliteit op de school onderzoeken. Wij verwachten dat de school werkt aan herstel van de tekortkomingen, zodat het weer uitkomt op basiskwaliteit op alle standaarden. Een half jaar na vaststelling van het rapport hebben we een voortgangsgesprek met het bestuur.

Inhoudsopgave

1.	Opzet van het kwaliteitsonderzoek	5
2.	Conclusie en vervolg	7
3.	Resultaten kwaliteitsonderzoek	9
4.	Reactie van het bestuur	13

1. Opzet van het kwaliteitsonderzoek

De Inspectie van het Onderwijs heeft op 11, 22 (online met ouders) en 23 mei op basisschool De Wegwijzer een kwaliteitsonderzoek uitgevoerd.

Werkwijze

Wij vormen onze oordelen door de onderwijspraktijk van de school te toetsen aan de standaarden uit het Onderzoekskader 2021 PO.

De tabel hieronder geeft weer welke standaarden we hebben beoordeeld tijdens dit onderzoek.

Standaard	onderzocht
OP Onderwijsproces	
OP1 Aanbod	
OP2 Zicht op ontwikkeling en begeleiding	•
OP3 Pedagogisch-didactisch handelen	•
OP4 Onderwijstijd	
OP6 Afsluiting	
VS Veiligheid en Schoonklimaat	
VS1 Veiligheid	•
VS2 Schoonklimaat	•
OR Onderwijsresultaten	
OR1 Resultaten	•
OR2 Sociale en maatschappelijke competenties	
SKA Sturen, Kwaliteitszorg en ambitie	
SKA1 Visie, ambities en doelen	•
SKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur	•
SKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog	•

Onderzoeksactiviteiten

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten: we hebben lessen bezocht, documenten geanalyseerd, gesprekken gevoerd met leerlingen, ouders, leraren, de directeur en de intern begeleider.

Signalen

In de voorbereiding van ieder onderzoek kijken we altijd naar eventuele signalen die bij de inspectie zijn binnengekomen. Soms heeft dat gevolgen voor de uitvoering van het onderzoek.

We hebben enkele signalen ontvangen en dit heeft er mede toe geleid dat we het onderzoek voor de zomer van 2023 hebben uitgevoerd.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de oordelen, de conclusie en het vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van het bestuur op het onderzoek en het rapport opgenomen.

2. Conclusie en vervolg

In dit hoofdstuk geven we de oordelen en de conclusie weer van het onderzoek bij basisschool De Wegwijzer.

Conclusie

De kwaliteit van het onderwijs op basisschool De Wegwijzer beoordelen we als Onvoldoende omdat de school onvoldoende verklaringen zoekt voor stagnatie in de ontwikkeling van leerlingen (standaard OP2). Hierdoor kunnen de leraren het onderwijs niet goed afstemmen op de onderwijsbehoeften van de leerlingen en blijven hun resultaten achter. Dit geldt met name voor rekenen en wiskunde. Verder ontbreekt een voldoende sturende uitwerking van de ambities en doelen per schooljaar (standaard SKA1). Hiermee samenhangend kent de school een kwaliteitscultuur, waarin het team onvoldoende gezamenlijk en gericht werkt aan onderwijskundige doelen in een open, professioneel klimaat (SKA2).

Het pedagogisch-didactisch handelen is van een voldoende niveau (OP3), waarbij we echter wel verschillen tussen de leraren en de groepen hebben geconstateerd, wat samenhangt met de eerder genoemde kwaliteitscultuur. Verder is er schoolbreed sprake van een voldoende veilige omgeving voor de leerlingen hoewel hier situationeel verbeteringen mogelijk en gewenst zijn (VS1). Ten slotte zijn ook de resultaten voldoende (OR1), waarbij de verschillen tussen lezen, taal en rekenen groot zijn.

Afspraken over vervolgtoezicht

Tekortkoming	Wat verwachten wij van het bestuur?	Wat doen wij?
<p><i>Zicht op ontwikkeling en begeleiding (OP2)</i> Het systematisch volgen van leerlingen moet beter. De analyse moet diepgaander om ervoor te zorgen dat het onderwijs kan worden afgestemd op de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen. Dit zorgt ervoor dat leerlingen een ononderbroken ontwikkelingsproces kunnen doorlopen (artikel 8, eerste lid, WPO).</p>	<p>Het bestuur zorgt ervoor dat het team de verzamelde gegevens systematisch en voldoende diepgaand kan analyseren.</p>	<p>Wij voeren een jaar na vaststelling van dit rapport een herstelonderzoek uit.</p>
<p><i>Visie, ambities en doelen (SKA1)</i> Een voldoende sturende uitwerking van de ambities en doelen per schooljaar ontbreekt (artikel 10, WPO)</p>	<p>De school zorgt voor een voldoende sturende uitwerking van de ambities en doelen per schooljaar, om te beginnen voor het schooljaar 2023-2024.</p>	<p>Wij voeren een jaar na vaststelling van dit rapport een herstelonderzoek uit.</p>
<p><i>Uitvoering en kwaliteitscultuur (SKA2)</i> Het uitvoeren van het stelsel van kwaliteitszorg gericht op de kwaliteit van het onderwijsleerproces en de leerresultaten moet beter (artikel 10, WPO)</p>	<p>De school zorgt voor een aantoonbare kwaliteitscultuur, waarin het team gezamenlijk, planmatig en gericht werkt aan onderwijskundige doelen.</p>	<p>Wij voeren een jaar na vaststelling van dit rapport een herstelonderzoek uit.</p>

3. Resultaten kwaliteitsonderzoek

In dit hoofdstuk geven wij per kwaliteitsgebied de oordelen en de resultaten van het onderzoek bij basisschool De Wegwijzer.

3.1. Onderwijsproces

KWALITEITSGEBIED ONDERWIJSproces (OP)	O	V	G
OP2 Zicht op ontwikkeling en begeleiding	•		
OP3 Pedagogisch-didactisch handelen		•	

De analyses moeten scherper, voor een beter gerichte begeleiding
De standaard Zicht op ontwikkeling en begeleiding (OP2) beoordelen we als Onvoldoende. De leraren en intern begeleider van de Wegwijzer verzamelen vanaf binnenkomst systematisch (toets)informatie over hun leerlingen. Deze analyseren ze echter met onvoldoende diepgang en ze zoeken niet genoeg naar verklaringen voor leerachterstanden. Daardoor wordt onvoldoende aangesloten op de onderwijsbehoefte van de leerlingen (artikel 8, eerste lid, WPO). Dit geldt in brede zin voor het rekenonderwijs. Daarin worden stappen voorwaarts gezet, maar met een betere analyse en doelmatige aanpak kunnen grotere en effectievere stappen worden gezet. Dat geldt zowel voor de aanpak op school- en groepsniveau als voor individuele leerlingen met specifieke leervragen.
Zicht op ontwikkeling verdient niet alleen aandacht voor de cognitieve ontwikkeling van de kinderen, maar tevens voor de sociale ontwikkeling. Ook op dat gebied is een goede analyse en planmatige aanpak vereist, die bij De Wegwijzer nog versterkt kan en moet worden omdat er ook hierin verschillen zichtbaar zijn die de veiligheidsbeleving van de leerlingen beïnvloeden.

Het pedagogisch-didactisch handelen is op orde, maar kent grote verschillen

We beoordelen de standaard Pedagogisch-didactisch handelen (OP3) als voldoende. De Wegwijzer heeft vier combinatiegroepen, wat ertoe leidt dat er tijdens de lessen momenten zijn dat leerlingen uit een leerjaar zelfstandig werken terwijl het andere leerjaar instructie krijgt. Het bijbehorende klassenmanagement is op orde, maar er is wel sprake van duidelijke verschillen tussen de groepen en de leraren. Dit geldt ook voor het pedagogisch handelen en de mate waarin sprake is van effectieve instructie, die is afgestemd op het niveau van individuele leerlingen. Het voeren van een open dialoog over wat er in de klas goed gaat, beter kan en beter moet, kan in dit kader worden versterkt.

3.2. Veiligheid en schoolklimaat

KWALITEITSGEBIED VEILIGHEID EN SCHOOLKLIMAAT (VS)	O	V	G
VS1 Veiligheid		•	
VS2 Schoolklimaat		•	

Het veiligheidsbeleid voldoet aan de eisen, een schoolbrede verdieping is mogelijk

De standaard Veiligheid (VS1) beoordelen we als Voldoende. De Wegwijzer voldoet aan de basiskwaliteit omdat de school een veiligheidsplan, veiligheidsmonitor en een contactpersoon heeft. Dit lijkt een voldoende basis om te zorgen voor een veilige leeromgeving. Naast documentanalyses hebben we ook gesproken met ouders, kinderen en de schoolleiding over welbevinden en pesten. Daarbij is gebleken dat de leerlingen verschillen ervaren tussen leraren, onder andere in de pedagogische aanpak van de leraar en de wijze van ingrijpen bij ongewenst gedrag. Het algemene beeld is daarmee positief, met de kanttekening dat schoolbreed nog verdere ontwikkeling op dit gebied mogelijk is.

Het schoolklimaat draagt bij aan de sociale ontwikkeling van de leerlingen

De standaard Schoolklimaat (VS2) beoordelen we als Voldoende. De school bereidt leerlingen voor op het leven in de maatschappij. Daarbij besteden de leraren aandacht aan de wijze waarop leerlingen onderling met elkaar om moeten gaan. In hoeverre de school expliciet aandacht geeft aan onder andere de basiswaarden van de democratische Rechtstaat, is door ons niet onderzocht.

3.3. Onderwijsresultaten

KWALITEITSGEBIED ONDERWIJSRESULTATEN (OR)	O	V	G
OR1 Resultaten		•	

Resultaten

We beoordelen de standaard Resultaten (OR1) als Voldoende. Het percentage leerlingen dat bij de laatste drie eindtoetsen het fundamenteel niveau heeft behaald voor lezen, rekenen en taalverzorging en het percentage leerlingen dat het streefniveau heeft behaald is voldoende.

De school laat hiermee een stijgende lijn zien, waarbij de resultaten voor rekenen en wiskunde achterblijven bij de resultaten voor lezen en taalverzorging.6)

3.4. Sturen, kwaliteitszorg en ambitie

KWALITEITSGEBIED STUREN, KWALITEITSZORG EN AMBITIE (SKA)	O	V	G
SKA1 Visie, ambities en doelen	•		
SKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur	•		
SKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog		•	

De visie en ambitie verdient nadere uitwerking in toetsbare doelen en concrete acties

De standaard Visie, ambitie en doelen (SKA1) beoordelen we als Onvoldoende. In het schoolplan 2019-2023 is het beleid en de meerjarenplanning beschreven. De verdere uitwerking in het jaarplan is onvoldoende sturend om op basis van toetsbare doelen en concrete acties te komen tot een verdere ontwikkeling en verbetering van het onderwijs (artikel 10, WPO). De verbetering van het rekenonderwijs is hiervan een voorbeeld. Dit krijgt brede aandacht en heeft een hoge prioriteit, maar de wijze waarop het wordt benaderd leidt nog niet tot het gewenste resultaat.

In het conceptplan voor 2023-2024 staan onderwerpen zoals resultaten, kansengelijkheid, ouderbetrokkenheid en burgerschapsvorming centraal. Ook hiervoor is een verdere uitwerking vereist.

De professionele dialoog en kwaliteitscultuur verdient aandacht

We beoordelen de standaard Uitvoering en kwaliteitscultuur (SKA2) als Onvoldoende. We hebben gezien dat de focus van de leraren ligt op het lesgeven in de groep. Het als schoolteam gezamenlijk en planmatig werken aan onderwijskundige doelen en het verder verbeteren en ontwikkelen van het onderwijs en de daarmee samenhangende professionalisering van de leraren is hieraan ondergeschikt. Dit wordt enerzijds verklaard door de schaalgrootte, die het volgens de leraren lastig maakt om voldoende met elkaar te sparren over vergelijkbare ervaringen en situaties. Anderzijds sluit dit aan op de wijze waarop plannen worden vastgelegd en hier vervolgens op wordt gestuurd. Het ontbreekt aan voldoende aandacht voor de schoolbrede uitvoering van de plannen, waarbij zicht wordt gehouden op de nagestreefde doelen en indien nodig tussentijds wordt bijgestuurd (artikel 10, WPO).

De kwaliteit van het rekenonderwijs en de daaruit volgende resultaten zijn hiervan een voorbeeld. De school besteedt hier aantoonbaar aandacht aan, echter nog onvoldoende planmatig. Daarbij hebben we gevallen gezien van externe attributie, waarbij de oorzaken van tegenvallende resultaten worden gelegd bij externe factoren, wat een ambitieuze, planmatige aanpak in de weg kan staan.

De school zoekt de dialoog met de betrokkenen en kan dit verder versterken

De standaard Evaluatie, verantwoording en dialoog (SKA3) beoordelen we als Voldoende.

Het team evalueert in hoeverre de doelen worden behaald, gebaseerd op onder andere het schoolplan en het jaarplan. De evaluaties vormen de input voor mogelijke bijstellingen van de plannen. We constateren dat de school ook de verantwoording richting belanghebbenden en de ouders van belang vindt. De doelmatigheid kan op dit punt worden versterkt. Een voorbeeld hiervan is de wijze waarop is gecommuniceerd over het belang van de eindtoets. Hiertoe is een informatieavond ingepland, die niet breed is ervaren als zinvol en van toegevoegde waarde.

Het feit dat de school de dialoog zoekt is met andere woorden waardevol, maar de wijze waarop dit gebeurt verdient aandacht.

4. Reactie van het bestuur

Hieronder geeft het bestuur aan op welke wijze het de bevindingen uit het onderzoek betreft bij de verdere ontwikkeling van de onderwijskwaliteit:

Op 11 en 23 mei bezocht de Inspectie van Onderwijs CBS De Wegwijzer voor een kwaliteitsonderzoek. De school is beoordeeld op de volgende standaarden:

- OP2 Zicht op ontwikkeling en begeleiding
- OP3 Pedagogisch en didactisch handelen
- VS1 Veiligheid
- VS2 Schoolklimaat
- OR1 Resultaten
- SKA1 Visie, ambities en doelen
- SKA2 Uitvoering en kwaliteitsstructuur
- SKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog

In onze reactie verwijzen we terug naar deze standaarden, dat doen we door alleen de afkortingen te gebruiken.

Het bestuur bedankt de Inspectie voor het bezoek aan hun school en voor de analyses en aanbevelingen die in het rapport weergegeven zijn. Het geeft een constructieve kritische kijk op de organisatie waarin het bestuur en de school zich op veel punten herkent. We zijn blij met de voldoende beoordelingen op OP3, VS1, VS2, OR1 en SKA3 en realiseren ons tegelijkertijd dat we door het verbeteren van de standaarden OP2, SKA1 en SKA2 waar we een onvoldoende beoordeling op hebben gekregen, ook de voldoende beoordeelde standaarden naar een hoger plan kunnen trekken. We nemen de aanbevelingen over de voldoende beoordeelde standaarden dan ook zeker mee in ons verbetertraject.

We zien daarentegen tegenstrijdige data als we kijken naar dit inspectierapport en bijvoorbeeld de ouderevaluatiepeiling. In ons plan van aanpak willen we verder kijken hoe we verschillende data kunnen interpreteren en waar we op kunnen en moeten insteken. Onze insteek is dat we willen bouwen aan verbetering zodat onze school een veilige plek is voor al onze leerlingen, waar ieder kind zich naar vermogen kan ontwikkelen (SKA1 en SKA2).

We gaan met vertrouwen komend jaar werken aan de herstelopdracht om de onderwijskwaliteit en kwaliteitscultuur te verbeteren. Het inspectierapport sluit in dat licht goed aan bij een al ingezet verbetertraject met het CPS en het advies van het samenwerkingsverband (waarbij de school is aangesloten) om aan de slag te gaan met Ouderbetrokkenheid 3.0.

Vooral de open dialoog tussen leerkrachten, intern begeleider, directeur en ouders op een diepgaande manier over wat er in de klassen goed gaat, wat er beter kan en beter moet, ontbreekt. Daardoor ontbreekt in verbetertrajecten de uitwerking van concrete doelen en hoe die worden geborgd. Dat geldt zowel voor de resultaten op tussen- en eindtoetsen als op pedagogisch- en didactisch handelen (OP₂, OP₃ en SKA₃).

Onze werkwijze is er het komende jaar nadrukkelijk op gericht om de plannen doelgericht op te stellen en concreet gestalte te geven in de praktijk van alledag. Dus de manier van lesgeven verder te verbeteren en zorgen voor een doorgaande lijn van groep 1-8 met de nadruk op het geven van een goede effectieve instructie in alle groepen (EDI) (OP₂, SKA₁ en SKA₂) en daarover op een constructieve manier te communiceren met onze achterban (SKA₃).

Mede naar aanleiding van dit inspectiebezoek zijn er reeds initiatieven ondernomen om de kwaliteit te verbeteren:

- Het al ingezette verbetertraject met het CPS dat aanvankelijk gericht was alleen op het verbeteren van de resultaten voor rekenen en (begrijpend) lezen, is inmiddels breder uitgezet naar een verbetertraject op het pedagogisch en didactisch handelen in het algemeen, waarbij zeker aandacht zal zijn voor het systematisch en voldoende diepgaand analyseren van verzamelde data, maar ook voor een doorgaande lijn in het handelen van de leerkrachten in de verschillende groepen (OP₂, OP₃, SKA₁ en SKA₂).
- We kiezen er als school en bestuur voor, op advies van het CPS, om zo eerst de kwaliteitsslag via CPS te maken, waarbij de mogelijkheid bestaat dit nog verder te verdiepen met de Vliegende Brigades van de PO-Raad. Onze contactpersoon van het CPS heeft daar ook ervaring mee en zal ons adviseren of en wanneer in het proces dit nodig is.
- Ook vanuit het CPS zullen we aan de slag gaan met Ouderbetrokkenheid 3.0 om zo ook de communicatie tussen school en ouders te verbeteren, zodat signalen beter geduid kunnen worden en we in de driehoek school-ouders-kind kunnen werken aan een veilige plek voor onze leerlingen (OP₂, OP₃, VS₁, VS₂, SKA₂ en SKA₃).

Wij denken dat we zo de juiste inspanning kunnen leveren om de kwaliteitscultuur (het verbeteren van de resultaten op rekenen, het pedagogisch/ didactisch klimaat en de diepgaande dialoog over het onderwijs) in een doelgericht jaarplan te vatten en binnen afzienbare tijd op goed niveau te krijgen, omdat we externe deskundigheid hebben aangevraagd met betrekking tot het bovenstaande. (SKA₁, SKA₂, SKA₃ en OP₂).

Met het oog op de komende fusie met een grotere schoolvereniging hebben wij, mede op advies van de inspecteur, ervoor gekozen om dit jaar geen nieuw schoolplan voor vier jaar te schrijven, maar ons huidige schoolplan met een jaar te verlengen. Het nieuwe schoolplan kan dan opgesteld worden aan de hand van de strategische doelen van het nieuwe bestuur.

Het rapport geeft aan dat de school moet zorgen voor een voldoende sturende uitwerking van de ambities en doelen per schooljaar, om te beginnen voor het schooljaar 2023-2024. De school zorgt ervoor dat dit jaarplan bij de start van het nieuwe schooljaar voldoende concreet de ambities en doelen voor schooljaar 2023-2024 beschrijft (SKA1).

De genoemde verbeteringen binnen het rapport zijn voor ons een startpunt om onze ambitie doelgericht vorm te geven gericht op de veiligheid van de kinderen en op de totale ontwikkeling van elk kind naar zijn/ haar vermogens. Wij vinden het belangrijk dat kinderen resultaten halen die passen bij hun mogelijkheden en dat ze zich ontwikkelen tot gelukkige en verantwoordelijke mensen in de maatschappij (VS1 en VS2).

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

